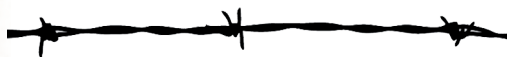

Předehra

Židé žijí v českých zemích od počátku 10. století. V některých obdobích byli z různých důvodů pronásledováni, jindy žili klidně. V některých místech byla jejich obydlení součástí celkové zástavby obcí, ve větších městech jich žilo tolik, že si vybudovali celé vlastní čtvrti, jejichž součástí byly radnice, modlitebny – synagogy, školy, obchody a obytné domy. Velké židovské čtvrti byly např. v Praze, v Mikulově. Židé se věnovali nejvíce obchodu, řemeslu a dalšímu podnikání, protože od středověku nesměli pracovat v křesťanských zemích s půdou, nemohli tedy být zemědělci. Od ostatních lidí se odlišovali především svým náboženstvím a způsobem života, který s ním souvisel. V 18. století osvícenství významně proměnilo život židovských obcí v českých zemích. Josefínské reformy otevřely cestu k postupnému zrovnoprávnění – emancipaci židovského obyvatelstva. Byla zrušena řada omezujících opatření. Židé získali například nové možnosti v podnikání, v průmyslu, směli získávat akademické hodnosti atd.

Významně se také tyto reformy dotkly židovského školství. Od této doby již nebyly zakládány tradiční náboženské školy, ale tzv. normální židovské školy s předměty jako je matematika, zeměpis, etika, němčina. Státním jazykem v této době byla němčina, ta také otvírala cestu ke kariéře, a proto většina židovského obyvatelstva zvolila němčinu za svůj jazyk.

V devatenáctém století některé rodiny změnilly svůj způsob života, přestaly dodržovat pravidelné náboženské obřady, zapoměly hebrejštinu, někteří změnilli své náboženství, někteří se plně asimilovali a židovství pro ně přestalo hrát důležitou roli. I přesto se ve druhé polovině 19. století Židé opět stali terčem útoků ze strany svých spoluobyvatel.

Vznik samostatné ČSR přinesl pro židovské obyvatelstvo možnost všestranného rozvoje. První republika uznávala židovskou národnost, fugovala zde celá řada spolků a organizací jak stoupenců

česko-židovskému hnutí, německo-židovskému okruhu, tak i stoupenců sionismu.

Když v různých zemích v Evropě začaly platit norimberské zákony (Německo od 1935, Rakousko od 1938, Protektorát Čechy a Morava od 1939) a nacisté připravili plán na „konečné řešení židovské otázky“, tedy jejich zavraždění, mnoho rodin už vůbec nevědělo, že mají židovský původ. V pohraničí po podpisu Mnichovské dohody zažila řada židovských rodin Křišťálovou noc (listopad 1938), kdy byly nacisty zapáleny synagogy, vytlučeny výlohy obchodů a domy těch, kteří se k židovství hlásili.

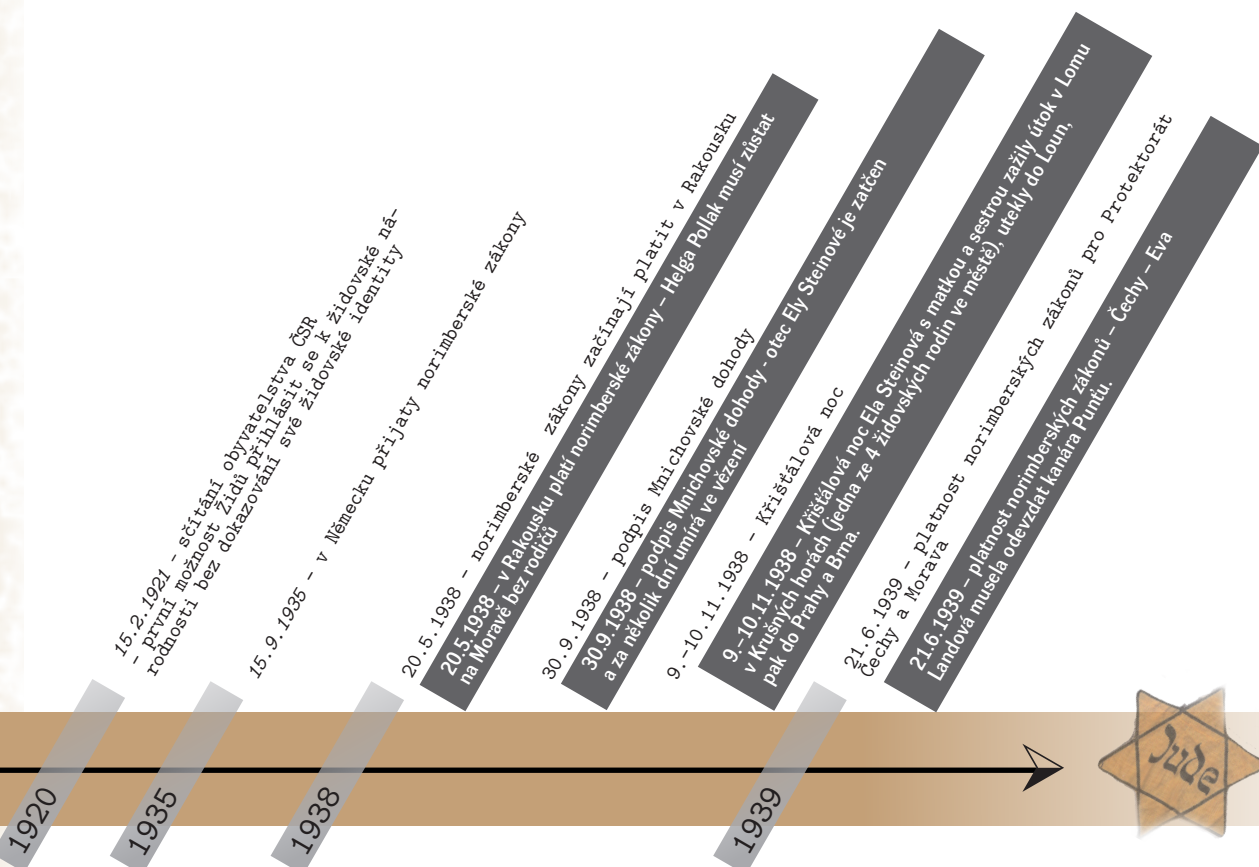
V říjnu 1941 bylo zřízeno terezínské ghetto, v němž měli být shromážděni nejen všichni Židé z Protektorátu Čechy a Morava, ale i z dalších zemí, které byly okupovány nacisty.

oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

ské děti nemohou být vzaty s sebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo

mohou být dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních insti-

é děti musí být vzaty s sebou do Terezína.

Terezín ghetto

Heim 28

1920

1935

1938

1939

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty ssebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty ssebou do Terezína.